

JUDr. Petra Smolíková
vrchní ředitelka sekce legislativy a mezinárodních vztahů

V Praze dne 23.9.2025
Č.j.: MK 81116/2025

Vyrozumění ve věci výzvy Ministerstva kultury Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi

I.

Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“) obdrželo v posledních třech letech řadu podání a podnětů pro zahájení správního řízení s Náboženskou společností Svědkové Jehovovi (dále jen „NSSJ“), z nichž vyplývalo, že NSSJ porušuje církevní zákon. Ministerstvo tato podání a podněty důkladně prostudovalo a na jejich základě se opakovaně obracelo na NSSJ s dotazy k její nauce a praxi zejména v oblasti vytváření psychického nátlaku a závislosti, které vedou k psychickému poškozování osob nebo jejich rodinných příslušníků, k poškozování jejich sociálních vazeb přerušením kontaktů s bývalými členy a k bránění nezletilým přijmout v indikovaných případech transfuzi krve.

Na dotazy ministerstva ze dne 8. dubna 2024 (č. j. 29224/2024) neposkytla NSSJ jednoznačné odpovědi. Ministerstvo se proto opakovaně NSSJ dotázalo dne 13. května 2024 (č. j. 42711/2024), ale ani poté nedostalo na položené otázky jednoznačné odpovědi. Následně tedy ministerstvo předvolalo statutárního zástupce NSSJ k podání vysvětlení, ten se však odmítl dostavit. Ministerstvu nezbylo, než dne 5. září 2024 (č. j. 69581/2024) vyzvat NSSJ, aby ve lhůtě tří měsíců upustila od těchto vytýkaných činností:

1. omezování svobody změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání (§ 5 církevního zákona ve spojení s § 2 odst. 1 a 5 církevního zákona, čl. 15 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 9 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod),
2. omezování práva příbuzných, jakož i osob dítěti společensky blízkých, stýkat se s dítětem, a omezování práva dítěte stýkat se s těmito osobami (§ 5 církevního zákona ve spojení s § 927 občanského zákoníku, čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod),

3. omezování osobní svobody tím, že využívá psychický nátlak k vytvoření závislosti, která vede k psychickému poškozování osob nebo jejich rodinných příslušníků, nebo k poškozování jejich sociálních vazeb (§ 5 písm. e) církevního zákona),
4. bránění nezletilým přijmout zdravotní péči odpovídající zdravotním potřebám (§ 5 písm. e) církevního zákona),
5. utajování některých částí učení náboženské společnosti (§ 5 písm. f) církevního zákona),

a stanovilo jí k tomu lhůtu tři měsíců. Dne 18. září 2024 NSSJ požádala o zpřístupnění veškerých spisů, které se váží k NSSJ. Nahlížení do nich proběhlo dne 8. října 2024. Dne 22. října 2024 se uskutečnila schůzka, jíž se kromě zaměstnanců samostatného oddělení církví a náboženských společností zúčastnili [REDACTED] (zástupce Evropského sdružení svědků Jehovových), [REDACTED] (zástupce Evropského sdružení svědků Jehovových), [REDACTED] (statutární zástupce NSSJ), [REDACTED] (advokát svědků Jehovových) a [REDACTED] (tlumočník). Schůzky se účastnil rovněž Robert Řehák, Ph.D. (zvláštní zmocněnec ministra zahraničních věcí pro záležitosti holokaustu, mezináboženský dialog a svobodu vyznání). Ministerstvo vyslechlo argumenty zástupců NSSJ. Ze schůzky byl pořízen zápis, k němuž NSSJ uplatnila připomínky. Během schůzky či poštou přijalo ministerstvo od NSSJ tyto dokumenty:

- *10 prohlášení osob, které byly znovu přijaty jako svědkové Jehovovi,*
- *brožura Svědkové Jehovovi a vyloučení,*
- *dokument Světové zdravotnické organizace The Urgent Need to Implement Patient Blood Management,*
- *brožura Svědkové Jehovovi a zdravotní péče,*
- *tisková zpráva ohledně rozsudku kasačního soudu v Belgii ze dne 19. prosince 2023,*
- *shrnutí rozhodnutí odvolacího soudu v Gentu ze dne 7. června 2022,*
- *stručný přehled rozhodnutí belgického kasačního soudu ze dne 19. prosince 2023,*
- *Judgement – Court of Appeal Gent ze dne 7. června 2022,*
- *Judgement – Supreme Court of Belgium ze dne 19. prosince 2023,*
- *posudek Pinta de Albuquerque Disfellowshipping and Discrimination of Religious Minority ze dne 15. června 2023,*
- *článek Massima Introvigneho „Jehovah’s Witnesses and Shunning“,*
- *Pomoc obětem sekt,*
- *Print screen petice za deregistraci Svědků Jehovových,*
- *Článek Lubomíra Ondráčka Potřebujeme kázeň?,*
- *Náboženská praxe exkomunikace v registrovaných církvích a náboženských společnostech (analýza vypracovaná NSSJ),*
- *Odpověď pana Weerwinda, nizozemského ministra pro právní ochranu, na „Průzkumnou studii o vylučování bývalých členů náboženskými společnostmi“.*

Dne 27. listopadu 2024 zaslala NSSJ ministerstvu vybrané části z publikace *Paste Boží stádo* a časopis *Strážná věž* ze srpna 2024.

Koncem roku 2024 vypukla u NSSJ dopisová kampaň, iniciovaná vedením NSSJ, v jejímž rámci ministerstvo obdrželo více jak 6.500 podání od řadových svědků Jehovových, stěžujících si na postup ministerstva. Skutečnost, že po výzvě vedení NSSJ přišly tisíce dopisů, jejichž obsah kopíroval body ve výzvě, svědčí o velké disciplinovanosti řadových členů NSSJ. Málokdy se pisatel nedržel předepsaných bodů. Vysoké procento dopisů bylo bez podpisu, některé dopisy od různých osob byly zcela shodné, některé dopisy odeslané muži byly psány v ženském rodě nebo naopak ženy podepsaly texty psané v rodě mužském, zmatek byl i v oslovení. U některých dopisů šlo o šablonu, do níž byly doplňovány konkrétnosti. V mnoha dopisech se objevuje speciální terminologie a argumentace, typická pro publikace NSSJ. Většina dopisů ukazuje, jak rozhodnutí stát se svědkem Jehovovým velmi kladně ovlivnilo pisatelův život. Má krásnou rodinu, spořádané vztahy, neporušuje zákony, dbá o své zdraví. Naproti tomu jeho přátelé/spolužáci/příbuzní, kteří žijí bez víry v Jehovu, jsou často nepoctiví, kouří, berou drogy apod. Z většiny dopisů vyplývá jasná černobílá hranice mezi dobrem (v NSSJ) a zlem (mimo NSSJ).

Oprávněná úřední osoba přečetla osobně veškeré dopisy od svědků Jehovových. Posouzení uplatňovaných praktik uvnitř NSSJ tak může učinit na základě robustního a fundovaného souboru informací. Je zřejmé, že dopisy byly poslány na základě výzvy, v níž byli svědkové Jehovovi přesně instruováni, co mají napsat a jaké argumenty mají uvádět. Zdá se, že členové NSSJ vůbec nebyli informováni o podstatě vytýkané činnosti, ale tak, aby ministerstvo bylo postaveno do role agresora a uzurpátora sálů Království. Z dopisů vyplývá, že věřící mají skutečnou obavu z pronásledování, byť pronásledování pro víru v České republice nepřipadá v úvahu.

Dne 17. března 2025 se konala další schůzka na ministerstvu, na níž NSSJ předala ministerstvu tyto dokumenty:

- *zpráva o dopisu Human Rights Without Frontiers Ministerstvu kultury,*
- *časopis Strážná věž ze srpna 2024,*
- *článek Jeana Zermattena „Dítě jako subjekt práv, autonomie, ochrany, diskriminace, náboženství a sankcí zdravého rozumu,*
- *expertní stanovisko k činnosti NSSJ od prof. Zdeňka Nešpora,*
- *stanovisko k právním a bioetickým aspektům zdravotní péče nezletilých v kontextu principu nejlepšího zájmu od Ústavu státu a práva AV ČR,*
- *Odpovědi na otázky se vztahem k problematice krevních transfuzí a indikacím k jejich podání od prof. Vladimíra Černého,*
- *osobní vyjádření 21 osob, které byly znovu přijaty mezi svědky Jehovovy nebo zažily pronásledování.*

Následně NSSJ zaslala ministerstvu novinový článek o rozhodnutí odvolacího soudu v Norsku ze dne 14. března 2025. Dne 2. dubna 2025 zaslala NSSJ ministerstvu tyto materiály:

- *Rozsudek norského odvolacího soudu v případě Svědkové Jehovovi proti státu (Norsko) ze dne 14. března 2025, v norštině (originální dokument),*
- *Rozsudek norského odvolacího soudu v případě Svědkové Jehovovi proti státu (Norsko) ze dne 14. března 2025, v angličtině (překlad originálního dokumentu),*
- *Shrnutí rozhodnutí odvolacího soudu v případě Svědkové Jehovovi proti státu (Norsko) ze dne 14. března 2025, v češtině,*

- *článek JUDr. ICLic. Ronalda Němce, Ph.D., s názvem „Lze zrušit nebo omezit církev v České republice?“.*

Dne 6. května 2025 se na žádost NSSJ konala schůzka s vrchní ředitelkou ministerstva JUDr. Petrou Smolíkovou.

II.

K podkladům, které předložila NSSJ:

a) Osobní vyjádření těch, kdo byli vyloučeni

Jedná se o vyjádření deseti osob, které byly z NSSJ dočasně vyloučeny a pak přijaty zpět. Kromě jména a příjmení většinou nejsou uvedeny identifikační údaje. Osoby vyjadřují, že dobře chápaly, že musely být vyloučeny, a jsou velmi vděčné, že byly přijaty zpět do sboru. Období vyloučení popisují jako užitečné, protože jim pomohlo vrátit se zpět k Jehovovi.

b) Brožura Svědkové Jehovovi a vyloučení

Brožura potvrzuje, že se svědkové Jehovovi nemají stýkat s bývalými členy. Dále obsahuje několik obecných prohlášení ohledně náboženské svobody, resp. práva vyloučit člena z náboženské společnosti.

c) The Urgent Need to Implement Patient Blood Management

Jedná se o dokument Světové zdravotnické organizace. Dokument byl předložen pouze v anglickém jazyce. Světová zdravotnická organizace vyzývá k implementaci tzv. patient blood management. Tato snaha má vést k tomu, že krevní transfuze nebude nadužívána a jsou hledány alternativní způsoby, jak léčit bez použití krevní transfuze. Ministerstvo vítá rozvoj lékařské vědy, nicméně jak vyplývá i ze studie, i v současné době existují urgentní případy, kdy je nutnost transfuze klinicky indikovaná. Vytýkané jednání NSSJ spočívá v tom, že v případě dětí brání využití krevní transfuze i v těchto indikovaných případech.

d) Brožura Svědkové Jehovovi a zdravotní péče

Brožura konstatuje, že svědkové Jehovovi trvají na odmítnutí krevní transfuze a že si přejí pro své děti tu nejvhodnější péči.

e) Rozhodnutí odvolacího soudu v Gentu (Belgie) ze dne 7. června 2022 a rozsudek Kasačního soudu Belgie ze dne 19. prosince 2023

Soudy rozhodovaly v trestním řízení (údajné porušení článku 22 belgického antidiskriminačního zákona, ve vztahu k čl. 444 belgického trestního zákoníku). V případě rozhodnutí o zrušení registrace v České republice se nejedná o trestní řízení, proto lze závěry trestního soudu brát v úvahu pro účely tohoto šetření pouze omezeně. Ministerstvo se domnívá, že NSSJ v ČR nešikanuje bývalé členy tak, aby naplňovala skutkovou podstatu některého z trestných činů dle českého trestního zákoníku, resp. není mu známo, že by takový případ řešily orgány činné v trestním řízení.

f) Albuquerque, Paulo Pinto de: Disfellowshipping and Discrimination of Religious Minority. Expert Opinion on Articles 9, 11 and 14 of the ECHR

Tato studie byla sepsána pro obhajobu proti zrušení registrace svědků Jehovových v Norsku. Kromě popisu konkrétní kauzy obsahuje spíše obecné odkazy na mezinárodní lidskoprávní předpisy a na judikáty z nejrůznějších zemí, které se však povětšinou míjejí s meritem tohoto šetření.

g) Introvigne Massimo: Jehovah's Witnesses and Shunning

Autor se snaží ukázat, že praxe ostrakizace je společná většině náboženství. Neuvádí však žádný příklad ze současnosti, s výjimkou ultraortodoxních židů a fundamentalistických muslimů, kteří v České republice registrováni nejsou. Autor tvrdí, že vyloučení neruší rodinná pouta, normální každodenní rodinné aktivity pokračují, s výjimkou duchovních aktivit. To však neodpovídá oficiálnímu učení v publikacích NSSJ. Autor odkazuje na řadu soudních rozhodnutí, která se však většinou netýkají poškozování sociálních vazeb.

h) Pomoc obětem sekt, Petice za deregistraci Svědků Jehovových

NSSJ předložila ministerstvu snímek obrazovky z webové stránky petice.com, na níž je inzerována petice za deregistraci svědků Jehovových a stránku vyzývající k psaní stížností. NSSJ vyjádřila obavu, že svědectví zasláná ministerstvu mohla být cíleně koordinována či podněcována. Tuto připomínku ministerstvo důkladně prověřilo, jak co se týče osob, tak časových souvislostí. Ukázalo se, že je velmi nepravděpodobné, že by tato minipetice mohla mít na učiněná podání nějaký vliv.

ch) Článek Lubomíra Ondráčka Potřebujeme kázeň? (časopis Život víry, duben 2019, str. 12-15)

Tento článek byl předán ministerstvu zástupci NSSJ na schůzce dne 22. října 2024 s cílem ukázat, že k exkomunikaci dochází i v jiných církvích, což však ministerstvo nerozporuje. V rozporu s církevním zákonem není exkomunikace či „káznění“, ale poškozování sociálních vazeb s bývalými členy. O nich se v článku nic nepíše.

i) Náboženská praxe exkomunikace v registrovaných církvích a náboženských společnostech

Z materiálu předloženého NSSJ vyplývá, že v řadě registrovaných církví a náboženských společností dochází k exkomunikaci členů, v některých případech spojené se zákazem účasti na bohoslužbách. Žádná z církví a náboženských společností uvedených v materiálu však nepraktikuje vyhýbání se vyloučeným členům, ani osobám, které se dobrovolně rozhodly z náboženské společnosti odejít.

j) Reakce na výzkum WODC o vyloučení

Materiál zaslala ministerstvu NSSJ v příloze dopisu ze dne 25. října 2024. Jedná se o zprávu F. M. Weerwinda, ministra pro právní ochranu, předsedovi dolní sněmovny nizozemského parlamentu. Ministerstvo hledalo, jak zasláný materiál souvisí s probíhajícím šetřením a nenalezlo relevantní spojitost.

k) zpráva o dopisu Human Rights Without Frontiers Ministerstvu kultury

Human Rights Without Frontiers poslala ministerstvu dne 23. ledna 2025 e-mail (č. j. 36429/2025 SOCNS), v němž vyjádřila hluboké znepokojení nad záměrem zrušit registraci NSSJ. Bohužel nepředložila žádný relevantní argument, který by se týkal podstaty věci.

l) časopis Strážná věž ze srpna 2024

NSSJ uvádí, že vydání Strážné věže ze srpna 2024 „blíže vysvětlilo a upřesnilo, jaké názory a postupy mají svědkové Jehovovi, pokud jde o otázku pokání.“ Ve skutečnosti došlo v nauce NSSJ pouze k dílčím zmírněním, nicméně podstata učení a praxe, která využívá psychický nátlak k vytvoření závislosti, zůstala nezměněna: „Když je nekajícný provinilec od sboru oddělen, na shromáždění zazní oznámení, že už není svědek Jehovův. Neoznamuje se to proto, aby ho to ponížilo, ale proto, aby bratři a sestry mohli poslechnout biblický příkaz a přestali se s takovým člověkem stýkat.“

m) ZERMATTEN Jean: Dítě jako subjekt práv, autonomie, ochrany, diskriminace, náboženství a sankcí a zdravého rozumu (20. února 2025)

Autor zdůrazňuje, že nemá žádné hlubší znalosti o NSSJ. Odkazuje na rozhodnutí odvolacího soudu v Gentu (viz výše) a předpokládá, že se v případě vyloučených dětí svědků Jehovových jedná pouze o nějaké nepohodlí.

n) NEŠPOR Zdeněk: Expertní stanovisko k činnosti Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi v České republice (5. března 2025)

Stanovisko bylo zpracováno z podnětu NSSJ, zprostředkované [REDAKCE] který mu položil tři otázky, přičemž pouze první otázka se týkala religionistiky, zbylé dvě byly otázky právní. Stanovisko sociologa k právním otázkám však nelze považovat za expertní a není třeba je dále rozebírat. Odpověď na první otázku autor opírá pouze o jednostranný materiál, který mu poskytla NSSJ. V závěru uvádí, že deregistrace NSSJ by vedla k analogické situaci, která panovala za nacismu a komunismu, kdy svědkové Jehovovi patřili mezi „*nejsledovanější a nejpostiženější náboženské organizace*“. Ministerstvu není zřejmé, jak si autor toto pronásledování v dnešní demokratické společnosti představuje.

o) DOLEŽAL Adam, DOLEŽAL Tomáš: Stanovisko k právním a bioetickým aspektům zdravotní péče nezletilých v kontextu principu nejlepšího zájmu (19. února 2025)

Stanovisko bylo vypracováno na základě žádosti NSSJ, zastoupené [REDAKCE] Většina informací tohoto stanoviska nemá vazbu na projednávaný případ, některé jsou dokonce zavádějící, když podsouvají správnímu orgánu něco, co netvrdí. Podstatné je posouzení, zda odmítavé náboženské názory na krevní transfuze naplňují podmínky uvedené v § 5 písm. e) církevního zákona. Ministerstvo je toho názoru, že náboženské učení a praxe, které poškozují práva nezletilých, nepožívá ochranu, i když stát má nástroje, jak toto škodlivé učení a praxi eliminovat. Citovaná rozhodnutí soudů vycházejí z mylné premisy, že rodiče – svědkové Jehovovi – jsou vyzýváni náboženskou společností, aby po vydání soudního příkazu k transfuzi s lékaři spolupracovali.

p) ČERNÝ Vladimír: Odpovědi na otázky se vztahem k problematice krevních transfúzí a indikacím k jejich podání, 26. února 2025

Posouzení bylo vypracováno ve formátu odpovědi na otázky [REDAKCE] Tyto otázky nemají přímou souvislost s šetřením NSSJ. Ministerstvo nic nenamítá proti Patient Blood Management, naopak, vítá jeho rozvoj. Z posouzení předsedy České společnosti anesteziologie a intenzivní medicíny však jednoznačně vyplývá, že existují situace, kdy je podání krevní transfuze medicínsky nezbytné.

q) Osobní vyjádření, které předali zástupci NSSJ ministerstvu na schůzce 17. března 2025

Zástupci NSSJ předali ministerstvu devět osobních vyjádření, která mají potvrzovat, „že rodiny svědků Jehovových vedou vyrovnaný a plnohodnotný život“. Svědectví byla vybrána zástupci NSSJ. Ministerstvu není zřejmé, za jakým účelem mu byla tato osobní vyjádření předána. Osobní vyjádření devíti svědků Jehovových, kteří zažili oddělení od sboru, potvrdila praxi přerušení kontaktů s oddělenými. Na závěr připojují zástupci NSSJ ministerstvu tři vyjádření osob, které čelily náboženskému pronásledování. Ministerstvu není zřejmé, jak tyto případy souvisí s probíhající kauzou.

r) Rozsudek norského odvolacího soudu v případě Svědkové Jehovovi proti státu (Norsko) ze dne 14. března 2025

Odvolací soud posuzoval, zda rozhodnutí státu o neposkytnutí dotace a odmítnutí registrace byla v souladu s norským zákonem o náboženských společenstvích. Pokud jde o svobodu vystoupit z náboženského společenství, norský zákon uvádí že „*musí být vždy možné vystoupit z náboženského společenství písemnou formou*“. Vzhledem k tomu, že to formálně možné je, soud dochází k závěru, že norský zákon svědkové Jehovovi neporušují. Soud nicméně konstatuje, že není pochyb o tom, že vystoupení od svědků Jehovových má velmi vážné následky pro toho, kdo společenství opustil, přičemž tato praxe se týká i blízkých členů rodiny. Soud má také za to, že následky vystoupení ze společenství jsou natolik negativní, že někteří členové se z tohoto důvodu rozhodli ze společenství nevystoupit.

s) NĚMEC Ronald: Lze zrušit nebo omezit církev v České republice?, in Advokátní deník online, 14. února 2025

Autor se domnívá, že dokud nebude církevní zákon novelizován, nelze zrušit žádnou církev, pokud nemá být zasaženo do chráněných práv.

t) Vyjádření osob, které byly z NSSJ vyloučeny a poté přijaty zpět

Tato vyjádření neprokázala, že v NSSJ nedochází k porušování církevního zákona. Ani šest a půl tisíce dopisů nijak nevyvrátilo podezření, že v NSSJ dochází k porušování zákona. Dopisy svědků Jehovových potvrzují, že dochází k poškozování sociálních kontaktů i v rámci nejbližší rodiny a že krevní transfúze je i v případě ohrožení života nezletilého porušením Jehovova příkazu.

u) Současná prezentace NSSJ

NSSJ ve své nauce a praxi stále prezentuje materiály, které vyzývají členy NSSJ, aby se nestýkali s bývalými členy. Ve Strážné věži ze srpna 2024 se uvádí: „*Když je nekajícný provinilec od sboru oddělen, na shromáždění zazní oznámení, že už není svědek Jehovův. Neoznamuje se to proto, aby ho to ponížilo, ale proto, aby bratři a sestry mohli poslechnout biblický příkaz a přestali se s takovým člověkem stýkat.*“

Do dnešního dne svědkové Jehovovi oslavují ve svých materiálech děti, které z biblických důvodů odmítly krevní transfúzi. Například v Probuďte se! ze dne 22. května 1994 poukazují na mladé lidi, kteří dali Boha na první místo. Strážná věž z 15. srpna 1991 uvádí: „*I když mladý křesťan ještě není plnoletý, měl by být schopen jasně a rozhodně vysvětlit, v čem tkví jeho silná náboženská námitka proti přijetí krve. Rodiče mohou s dětmi provést praktický nácvik, aby děti získaly zkušenost a uměly vysvětlit, o čem jsou přesvědčeny.*“ NSSJ rovněž uvádí, že v České republice neproběhl žádný soud s rodiči, kteří by odmítli transfúzi krve pro své dítě, přestože v roce 2004 se rodiče odvolávali proti rozhodnutí lékařů podat jejich šestiletému dítěti transfúzi až k Ústavnímu soudu (III. ÚS 459/03).

III.

Česká republika je podle čl. 1 odst. 1 Ústavy demokratickým právním státem založeným na účtě k právům a svobodám člověka a občana. Svoboda projevat své náboženství nebo víru a právo náboženských společností na autonomii jsou považovány Listinou základních práv a svobod za základní lidská práva a svobody. Jejich omezení musí být v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu veřejné bezpečnosti a pořádku, zdraví a mravnosti nebo práv a svobod druhých. Podle čl. 4 odst. 4 Listiny musí být při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Omezení základního práva musí být interpretováno restriktivně, tedy pouze jako výjimka z pravidla.

Ústavní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval problematikou vnitřních záležitostí církve, např. nález sp. zn. I. ÚS 211/96 ze dne 26. března 1997, usnesení sp. zn. III. ÚS 136/2000 ze dne 31. srpna 2000, nález sp. zn. Pl. ÚS 6/02 ze dne 27. listopadu 2002 nebo usnesení sp. zn. I. ÚS 1244/07 ze dne 18. října 2007. V těchto rozhodnutích Ústavní soud zdůraznil, že Česká republika je založena na principu laického státu, akceptujícího náboženský pluralismus a toleranci. Náboženská svoboda, znamenající svobodu každého vyznávat své náboženství a víru, formuje uvnitř církví, resp. jejich institucí, forum internum, do něhož nepřísluší třetím osobám, zejména ne veřejné moci, zasahovat. Ústavní soud ve svých rozhodnutích zdůrazňuje, že autonomie církví a náboženských společností nachází výraz v maximálním možném omezení zásahů státu do jejich činnosti a musí být respektován princip proporcionality, podle něhož by měl státní zásah důsledně zachovávat vyváženost vztahu mezi porušením práva ze strany církve a náboženské společnosti na straně jedné a mezi uplatněnou sankcí státem na straně druhé. Náboženská svoboda je zaručena nejen na úrovni vnitrostátního práva, ale je rovněž předmětem ochrany mezinárodněprávní (např. čl. 18 Paktu a čl. 9 Úmluvy). Ústavní soud musí vycházet z té vnitrostátní či mezinárodněprávní úpravy, která poskytuje vyšší standard ochrany základních práv a svobod. Jestliže v daném případě zaručuje vnitrostátní úprava obsažená v Listině vyšší ochranu práv, než jak je upravují uvedená ustanovení mezinárodních smluv, již z tohoto důvodu musí být aplikována přednostně.

Evropský soud pro lidská práva v případě Moskevští Svědkové Jehovovi (Jehovah's Witnesses of Moscow) a ostatní proti Rusku judikoval, že rozpuštění a zákaz činnosti náboženské společnosti, neomezené v čase ani v rozsahu, je jednoznačně nejzávažnější forma zásahu. I kdyby Soud připustil, že existovaly přesvědčivé důvody ospravedlňující tento zásah, trvalé rozpuštění žalující společnosti doplněný o zákaz činnosti zakládá sankci dle Soudu dramaticky nepřiměřenou sledovanému cíli. Větší míry flexibility by bylo možné dosáhnout například zavedením alternativních a méně přísných sankcí, jako je varování, pokuta či odnětí daňových výhod. Sankce uložená domácími soudy byla i s přihlédnutím k tomu, že soudy neměly k dispozici žádnou mírnější alternativu, příliš tvrdá a nebyla by přiměřená žádnému legitimnímu cíli, který by takový zásah mohl sledovat. Proto došlo k porušení čl. 9 ve spojení s čl. 11 Úmluvy.

Zákon o církvích a náboženských společnostech č. 3/2002 Sb. (církevní zákon) ukládá v § 22 odst. 1 písm. b) ministerstvu povinnost zrušit registraci církve a náboženské společnosti, vyvíjí-li registrovaná církev a náboženská společnost činnost v rozporu s § 5 církevního zákona, přičemž ministerstvo před zahájením řízení vyzve registrovanou církev a náboženskou společnost, aby od vytýkané činnosti v přiměřené lhůtě upustila (§ 22 odst. 2). Pokud od vytýkané činnosti neupustí, musí ministerstvo zahájit správní řízení o zrušení registrace. Bylo-li by ve správním řízení prokázáno porušování zákona, nezbyvalo by ministerstvu nic jiného, než NSSJ zrušit registraci a provést její likvidaci (viz § 24 odst. 2), přičemž likvidační zůstatek by musel být využit ve prospěch jiných registrovaných církví a náboženských společností, vzhledem k tomu, že základní dokument NSSJ neurčuje žádnou konkrétní registrovanou církev či náboženskou společnost, na kterou by měl likvidační zůstatek přejít (viz § 24 odst. 6). NSSJ by sice měla možnost svůj majetek před zrušením registrace převést na jinou osobu tak, aby byl zachován pro náboženské využití, ovšem tohoto práva by využít nemusela. Vzhledem k tomu, že likvidace náboženské společnosti je nejzávažnějším postihem, musí být nevyhnutelná a korespondovat s hodnotou, která má být chráněna, a je třeba vždy zkoumat, zda existují mírnější prostředky, které by mohly být použity.

S přihlédnutím ke shora uvedeným skutečnostem a k tomu, že současná právní úprava nenabízí k dosažení zákonného stavu jiný prostředek, než je zrušení registrace s následnou likvidací církve nebo náboženské společnosti, při níž by její majetek byl předán jiným registrovaným církvím a náboženským společnostem, ministerstvo konstatuje, že přestože nadále

trvají pochybnosti o tom, že NSSJ neporušuje některá z jednotlivých vytýkaných ustanovení § 5 církevního zákona a že její činnost je tak plně v souladu s těmito ustanoveními, výsledkem správního řízení o odnětí registrace by mohl být neproporcionální zásah do náboženské svobody. Za této situace je třeba postupovat v souladu se zásadou sebeomezování a minimalizace zásahů státu vůči náboženské společnosti. Proto ministerstvo rozhodlo, že v současné situaci správní řízení o zrušení registrace Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi zahájeno NEBUDE.

Elektronický podpis: 26.9.2025

Certifikát autora podpisu:

Jméno: JUDr. Petra Smolíková

Vydal: PostSignum Qualified CA 4

Platnost do: 5.2.2028 11:10 +01:00